

Forum for natur og friluftsliv Agder
Skippergata 21
4611 Kristiansand
(e-post: agder@fnf-nett.no)

Kristiansand, 17.11.14

Vannregion Agder
Vest-Agder fylkeskommune
Postboks 517, Lund
4605 Kristiansand
(e-post: postmottak@vaf.no)

Regionalt tiltaksprogram for vannregion Agder – høringsinnspill fra FNF Agder

Vi viser til høringsbrev fra 24.06.14 og takker for muligheten til å komme med innspill.

Sammendrag

Tiltaksprogrammet med prioriteringer og tilhørende tiltakstabell er omfattende og grundig. Det har vært gjort en stor jobb for å få dette på plass. Tiltakene som er foreslått er bra, og vi håper at det settes av midler i alle ledd for å få satt i gang tiltakene i denne planperioden. Vi ønsker oss strengere miljøkrav for beskyttede områder, og et større fokus på kystvannet utover forurensede sedimentener.

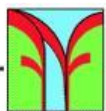
Kapittel 2 Grunnlag for prioritering av tiltak

Takk for en god utredning av grunnlaget for prioriteringene. Det gir en fin forståelse for hvorfor dere prioriterer slik dere gjør. Det kunne ellers vært nyttig med en mer detaljert oversikt over hvilke personer som har vært med i tiltaksanalysegruppene. Dette er et arbeid som skal gå over mange år, og det kan være nyttig for oss å se hvem som har bidratt når.

Kapittel 3 Tiltak for å nå miljømålene

I tabell 4 ser det ut som om registrerte antall tiltak innenfor forsuring har ramlet ut. Generelt sett savner vi en god sammenstilling og oversikt over hvilke aktuelle tiltak som er foreslått i tiltakstabellen, det bør komme beskrivelser på dette slik at det ikke er nødvendig å gå inn i excell-arket for å få en nærmere oversikt.

Tiltakene som er foreslått er bra. Veldig bra at man ønsker å videreføre kalkingen og til og med utvide kalkingen til nye vassdrag. Vi støtter Vannregion Agders forslag om å få på plass virkemidler slik at standard miljømål kan innføres for alle vannkraftverk. Det samme gjelder at man ønsker å ta i bruk §§ 28 og 66 i vannressursloven slik at man kan kalle inn kraftverk til konsesjonsbehandling dersom tiltak krever det, eller hvis vannkraftverket ikke har konsesjon. Og miljøtiltak i vassdrag som

er viktig for laks, sjøørret og ål – kjempebra! Vi er også veldig glad for at vannområdene Tovdal, Nidelva og Gjerstad-Vegår ønsker å prioritere tiltak i sjøørretbekker. Det synes vi også bør prioriteres vestover i regionen. Dere sier selv i innledningen at Agderregionen og Skagerrakkysten videre østover er eneste landsdel som har økende lakse- og sjøørretbestander. Da må vi gjøre tiltak også i denne perioden for å beholde denne trenden.

Vi etterlyser en beskrivelse av forebyggende tiltak for å ivareta beskyttede områder, herunder også å sette miljømålet svært god økologisk tilstand for de vannforekomster hvor dette er mulig. Videre forutsetter vi en bedre oversikt og fremstilling av eventuelle tiltak knyttet til ivaretagelsen og beskyttelsen av vannmiljøet der hvor det er behov for det. I beskyttede områder bør det være strengere miljømål, slik at man i større grad passer på disse vannforekomstene. Rent drikkevann, nasjonale laksevassdrag, kyststrekningen vår, badeplasser og spesielt utpekte områder er svært viktig å ta vare på og beskytte mot risiko. Vi vil minne vannregionmyndigheten på denne muligheten.

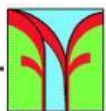
Kapittel 4 Prioriteringer

Kost-nytte vurderinger er ikke brukt når man har prioritert, men man har basert seg på hovedutfordringer i vannregionen. Det kan være positivt, dersom man i det videre arbeidet med tiltakene fortsetter den tankegangen. Men erfaringen viser ofte at det er tiltakenes kostnad som i praksis gir prioriteringen, det er hensiktsmessig at de mest kostnadseffektive tiltakene blir foreslått først, men vi vil i denne sammenhengen oppfordre til en bedre beskrivelse av samfunnsnyttene av godt vannmiljø. Da må man også ta med seg tiltakenes nytteverdi inn i regnestykket.

Når det gjelder kost/nytte vurderinger anerkjenner vi at det er mulig at kostnader knyttet til tiltak har vært utfordrende å tallfeste, men når det gjelder samfunnsnyttene fins det mye god kunnskap om hva nytten av rent vann og intakt vassdragsnatur er. Her vil vi gjerne få fremheve og vektlegge verdien av gode beskrivelser av hvilken nytte som fins i å forbedre og beskytte vassdragsnaturen.

Nytteverdien av å legge lokk over forurensa sedimenter har en nytteverdi langt utover hva tiltaket koster i kroner og øre – tenk på hva gift og tungmetaller koster økosystemet på stedet og hvilke ringvirkninger det gir, også til oss mennesker via mat fra havet! Biologisk mangfold blir prissatt alt for lavt, vi må ikke glemme at det har en enorm egenverdi. I tillegg kommer de økosystemtjenester vi ofte ikke husker på, som de grunnleggende livsprosessene og regulerende tjenester. Mulighet for rekreasjon og friluftsliv gir stedsidentitet, naturopplevelse, velvære, inspirasjon, kunnskap, læring og en naturarv det er vanskelig å sette en prislapp på, men er likevel verdifullt. Det vi kan regne ut i kroner og øre for næring, reiseliv, helsegevinst osv. kommer på toppen. Vi trenger metoder for å regne ut nytteverdier, og det kan vi godt tenke oss å være med på. Selv om man ikke alltid kan sette en pris, kan en beskrivelse eller et scenario der vi må klare oss uten det vannressursen kan gi oss, gi en god pekepinn på hvor verdifull vannressursen er.

Ellers skulle vi ønske oss et større fokus på kystområdene i denne planen, utover det med forurensa sedimenter. Dette er områder som ikke må glemmes, da dette er områder der mange bor, og de er viktige både for næring, friluftsliv, sportsfiske og så videre. Det som skjer langs kysten har også stor innvirkning på laks og sjøørret i elvene. Foreløpig er det svært få oppdrettsanlegg på Sørlandskysten, noe som har vist seg å være en betydelig kilde til forurensing og lakselus på Vestlandet og nordover

langs kysten. Vi skulle ønske at planen også hadde nevnt dette, og at en av prioriteringene var å fortsette og begrense påvirkningen fra slike anlegg på Sørlandskysten.

Vi vil igjen få understreke viktigheten av prosjektledere i alle vannområdene for at arbeidet med tiltakene skal bli fulgt opp på en god måte, og for det videre arbeidet mot neste planperiode. Vi anser dette også som avgjørende for at vi i miljø og friluftslivsorganisasjonene skal kunne delta og medvirke i prosessen. Den kunnskapen og kompetansen som har blitt bygd opp må ivaretas og videreføres, og det kan kommunene og vannregionen ha stor nytte av. Dessuten er det viktig med oppsøkende virksomhet for å samle kunnskap, og dette er også noe prosjektlederne kan bidra med.

Kapittel 5 Behov for nye virkemidler

Det største nye virkemiddelet vi trenger er ny kapital – altså flere penger. Tiltaksprogrammet viser et stort behov for mer midler, og at tiltakene prioriteres i alle sektorer. Dette er nok også hovedutfordringen, og vi ber derfor alle som sitter med muligheten til å budsjettere om å gjøre postene store nok til at alle tiltak blir utført.

Kapittel 6 Behov for problemkartlegging

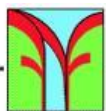
494 vannforekomster med problemkartlegging som tiltak er et stort tall, og det viser at her er mye vi ikke vet. For å få kunnskap trenger man overvåkingsserier og kunnskap om hvilke påvirkninger som finnes, og det krever penger. Problemkartlegging er viktig, men det er også viktig at kartleggingen ikke forsinker tiltaksprosessen der tilstanden er dårlig, og hvor man har kunnskap om kilder til problemet som tilsier at tiltak kan iverksettes umiddelbart. Vi vil oppfordre til at problemkartlegging ikke automatisk blir satt som tiltak fordi det ikke fins tilstrekkelig overvåkingsdata for vannforekomstene.

Vi håper problemkartleggingen kommer raskt i gang, slik at man kan foreslå tiltak når neste planperiode skal på høring.

Vedlegg 1 Tiltakstabell

Tiltakstabellen er omfattende, og hadde jo vært enda mer omfattende om vannforekomster som kun har sur nedbør som påvirkning hadde vært tatt med. Det er vi glad for, for det viser at man ønsker å oppnå noe med planen. Dersom tiltakstabellen hadde vært på Vann-Nett i høringsperioden, hadde det vært enklere å finne de vannforekomstene man er spesielt opptatt av. Man kan lettere miste motet når man skal lete etter de vannforekomstene man er interessert i, det er lettere å klikke seg inn på et kart. Ikke alle lokale ressurspersoner har gode kunnskaper i hvordan man manøvrerer seg bedre i Excell. Dersom man ønsker medvirkning og innspill fra de som kjenner vannforekomstene best, må man gjøre det så brukervennlig som mulig.

Vi har ikke helt klart å få oversikt over alle tiltakene før fristen. Derfor ønsker vi å fortsette å levere innspill på tiltak etter at tiltakene er lagt inn i Vann-Nett.

Med hilsen

Camilla Moseid
Koordinator FNF Agder

for organisasjonene:

- Aust-Agder Turistforening
- DNT Sør
- Norges jeger- og fiskerforbund Aust-Agder
- Norges jeger- og fiskerforbund Vest-Agder
- Norsk zoologisk forening Sørlandsavdelingen